

černošskou dynastií (sr Tírháka, 2Kr 19,9 Iz 37,9). Sofonjáš by tím navazoval na Iz 19,18nn. Ovšem zmínka o 'rozptýlené dcerce' vyvolává otázku, zda prorok spíše nemyslel na diasporu izraelskou, snad na potomky těch, kteří se při zániku severní říše zachránili útekem do Egypta a později tam splynuli s novými přistěhovalci ve známou kolonii jébskou či elefantinskou (Bič, Palestina I., 146).

Tehdy bude lidu slavně odpuštěno: 'Nemusíš se stydět', praví Hospodin Jeruzalému. Aby znovu nedošlo k hroznému poblouznění a pokazení všeho, bude on sám strážcem čistoty bohoslužeb i života. Zachová chudičký a pokorný lid a bude jeho útočištěm. V tom lidu už nebude mít místa bezpráví, lež a lest. Pokoj a smíření se v něm usadí natrvalo (Iz 11,6).

¹⁴⁻²⁰Sofonjáš, který burcoval k pokání a líčil těžké rány soudu, nadšeně vybízí k *radosti*. Vždyť Hospodin zrušil rozsudek, královsky odpustil a otcovsky se ujal pokořených. Přišel jako bohatýr, spasitel a vítěz. Prokřikování, hlahol a jásot jsou projevy těch, jimž dal podíl na svém vítězství. Hospodin dá svému lidu čistotu, pravdu a pokoj, zbaví jej břemen hříchu a beznaděje, dá mu slávu tam, kde snášel pohanění. Zásahem Božím se země smutku, hanby a modloslužby proměňuje v místo pokoje, spásy a slávy. Sláva Boží milosti se bude obrážet v Božím lidu. Dokonce i národy, které dříve Boží lid haněly, budou chválit Hospodina pro jeho skutky při lidu někdy tak poníženém a přivlastní si jméno tohoto lidu (Iz 44,5 Ž 24,6). Bude to čistá a radostná služba Hospodinu králi.

AGEUS

Ageovo vystoupení je datováno přesně na den: od konce srpna do začátku prosince r. 520 př. Kr. Prorokovo slovo zaznělo v době a situaci, které nebyly pro navrátilce ze zajetí příznivé. Od Kyrova povolení k obnově jeruzalémského chrámu uplynula řada let, plných neklidu a politických změn. Do Judtva se sice vracely další skupiny Božního lidu ze zajetí, ale přicházely do poměrů velmi tísnivých. Země byla zpusťována, několik let trvala neúroda, obyvatelé okolních krajin a královští úředníci všelijak ztěžovali dílo obnovy Jeruzaléma. V rušných a neklidných dnech po smrti Kambysově se mohli navrátilci těšit nadějí, že bude možno obnovit říši Davidovu. Ale po nastoupení Dareia I. na trůn a po jeho vítězství nad protivníky nastává v perské říši období míru, budování a utužení moci. Judejci tím byli desorientováni, zemlenci ve víře a jejich naděje pohasly.

Ačkoli byl už dříve postaven oltář a položeny základy chrámu, další stavba nadobro uvázla. Do této situace je poslán Ageus s Hospodinovými výzvami.

O proroku samém mnoho nevíme. Je zmíněn spolu se Zacharjášem v Ezd 5,1 a 6,14. Jeho jméno souvisí s hebrejským výrazem châg = slavnost a charakterizuje i prorokovo úsilí: obnovit chrám, aby mohly být konány Hospodinovy slavnosti. Protože působení Ageovo trvalo jen krátký čas (v jeho díle pokračuje Zacharjáš), byla vyslovena domněnka, že prorok byl velmi pokročilého věku, snad pamětník předexilního chrámu (např. Elliger), a že brzy po svém vystoupení zemřel.

1. VÝZVA K STAVBĚ CHRÁMU

1,1—15 (= 1,1—2,1 K)

Prorok obviňuje Boží lid, že pečuje o své vlastní věci a zanedbává stavbu chrámu.

I ¹V druhém roce krále Dareia, prvního dne šestého měsíce, stalo se slovo Hospodinovo skrze proroka Agea k ^ajudskému místodržiteli^a Zerubábelovi, synu Šealtielovu, a k veleknězi Jóšuovi, synu Jósadakovu. ²Takto praví Hospodin zástupů: Tento lid říká: „Ještě nepřišel čas, čas k budování Hospodinova domu.“

³Proto se stalo slovo Hospodinovo skrze proroka Agea: ⁴„A k tomu je čas, abyste sami bydleli v domech vykládaných dřevem, zatímco tento dům je v troskách.“ ⁵Nyní takto praví Hospodin zástupů: „Zamyslete se^b nad tím, kam jste dospěli! ⁶Sejete mnoho — žízeň nehasíte; jen se oblékejte — nezahřejete se! Kdo se dává najmout za mzdu, ukládá ji do děravého měšce.“

⁷Takto praví Hospodin zástupů: „Zamyslete se^b nad tím, kam jste dospěli! ⁸Vystupte na horu, přivezte^c dříví a budujte dům! V něm budu mít zalíbení, v něm chci být oslavován, praví Hospodin. ⁹Pachtíte se za mnohými věcmi, máte z toho málo. Co přinesete domů, já rozpráším. ^dProč se to děje?^d — je výrok Hospodina zástupů. Protože můj dům je v troskách, zatímco všichni máte naspěch s péčí o svůj dům. ¹⁰Proto nebe nad vámi zadrželo rosu a země zadržela svoji úrodu. ¹¹Přivolal jsem sucho^e na zemi a na hory, na obilí i na vinný mošt a na čerstvý olej, na vše, co přináší role, také na lidi i na dobytek, na vše, co se vyteží rukama.“

¹²Tehdy Zerubábel, syn Šealtielův^f, a velekněz Jóšua, syn Jósadakův, i všichni pozůstalý lid uposlechli hlasu Hospodina, svého Boha, a slov proroka Agea, protože jej poslal Hospodin, jejich Bůh, a lid se bál Hospodina. ¹³Posel Hospodinův Ageus řekl ^gz Hospodinova pověření^g lidu: „Já jsem s vámi — je výrok Hospodinův.“ ¹⁴A Hospodin probudil ducha judského místodržitele Zerubábel, syna Šealtielova^f, a ducha velekněze Jóšuy, syna Jósadakova, i ducha všeho pozůstalého lidu. Dali se do díla na domě Hospodina zástupů, svého Boha, ¹⁵^[2,1]dvacátého čtvrtého dne šestého měsíce druhého roku krále Dareia.

Vystoupení proroka Agea

^a—z pokolení Judova, O'. — ^bdosl. přiložte k srdci svému. — ^cnakácejte, O'. — ^d—d × O'. — ^emeč, O'. — ^f+ z pokolení Judova, O'. — ^g—g × O'; mezi posly Hospodinovými, V.

(1) Ezd 2,2 Nch 7,7 Mt 1,12 (4) :2S 7,2 (6) Dt 28,38 (8) 1Kr 8,11 (10) Lv 26,19n (13) :Mt 28,20

¹Hospodinovo slovo je adresováno dvěma představitelům jeruzalémského sboru. Místodržící Zerubábel, vnuk judského krále Jójakína, odvedeného do babylónského zajetí (1Pa 3,17), byl jedním z vůdců různých skupin judských navrátilců (Ezd 2,2). Velekněz Jóšua byl duchovní hlavou judského lidu. Lid zde není přímo osloven, ačkoli je o něm řeč ve v. 2 a 12 a jemu je prorokovo napomenutí určeno. To nasvědčuje tomu, že prorocké kázání bylo sice proneseno při zvláštní příležitosti k představitelům sboru, ale za přítomnosti všeho lidu. První den šestého měsíce^e byl dnem slavnosti novměsíce (Wolff). Chrámoví proroci, k nimž snad Ageus patřil, se obvykle při takových slavnostních shromážděních ujímali slova. Je tedy možné, že v 1. kapitole je zaznamenáno Ageovo kázání při bohoslužbách o slavnosti novměsíce. Z původně delšího kázání zůstal ovšem jen heslovitý obsah a výroky, které nejmocněji zapůsobily a pohnuly svědomím lidu.

^{2–6}Prorocké napomenutí začíná obviněním, že lid se nemá k budování chrámu, a výtkou, že si hledí jen vlastních příbytků. Situace byla ovšem velice svízelná. Překážky ze strany vládních úředníků a okolních obyvatel způsobily, že pohasly naděje, že Sijón bude v brzké době místem Hospodinovy slávy, a navíc velká neúroda přivedla hospodářskou krizi. Ovšem vedle těch, kteří zápasili s bídou a nouzí, se vyskytovali mezi repatrianty i takoví, kteří si mohli opatřit poměrný blahobyt a přepych. Tomu nasvědčuje zmínka o 'domech vykládaných dřevem'. Hebrejský výraz, jehož je tu užito, se objevuje ve Starém zákoně ještě pětkrát. Týká se výzdoby, která přísluší chrámu (1Kr 6,9 7,3.7) a není proto vhodná ani pro dům královský (Jr 22,14n). Jde asi o nějaký nákladný druh výzdoby domů. Takové domy jsou výraznou známkou nejen sobectví, ale především bláhového životního postoje, který spatřuje zajištění vlastní existence ve výstavbě vlastních příbytků a v určitém životním standardu, ale nestará se o chrám, základ a středisko života Božího lidu.

V této hospodářské a duchovní bídě vyzývá prorok lid, aby navzdory všemu postavil Boží zájem a vůli na místo nejprřednější. Vede jej k přemýšlení nad neúrodou a neúspěchy v práci. V hospodářské nouzi, neúspěších a nezdarech má vidět důsledek svého porušení vztahu k Bohu, který se jeví zvláště v lhotečnosti k nedostavěnému chrámu.

^{7a}Je nutno pokračovat ve stavbě domu Božího: opatřit dříví, vystoupit na horu Sijón a neodkladně budovat chrám. Hora Sijón je tu chápána

jako střed nejen zaslíbené země, nýbrž celého světa a ohnisko všeho kosmického i přírodního dění. Pokud bude chrám v troskách, bude i země neplodná a zpustlá a Boží lid bude upadat do větší a větší bídy. Jakmile však bude v chrámě obnovena bohoslužba zvětující Boží milosrdnou přítomnost a slávu, začne pro judský lid věk rajske plnosti, která se projeví ve všech oblastech života (sr Iz 49,8 61,2). Stavba chrámu je podle prorokových slov obdobným úkolem jako budování církve a sboru podle apoštola (sr 1Pt 2,5 Ef 2,20).

⁹⁻¹¹Všechna *bída lidu* je podle proroka důsledek jejich neochoty k Božímu dílu a Boží trest za to, že *nechávají chrám v troskách*. Toto vysvětlení je v naprostém protikladu k obecnému lidskému soudu a mínění, že naopak špatná hospodářská situace byla příčinou toho, proč nemohl být chrám vystavěn. Prorok to vidí právě naopak: bída, neúroda, neúspěchy jsou tu proto, že lid na chrám zapomíná. Všechna práce a všechno lidské úsilí jsou marné a poznamenané trápením a beznadějí, není-li Bůh a jeho věc na prvním místě.

¹²⁻¹⁵Prorokovo kázání nezůstává bez odezvy. Způsobí *'probuzení'*. Oba představitelé lidu i *'pozůstalý lid'*, tedy zbytek lidu, který se vrátil z babylónského zajetí, poslechnou a dají se do stavby Hospodinova domu. V prorokově slovu slyší hlas svého Boha: stavějí z uctivé bázně před Hospodinem, nikoli z respektu před lidským slovem. Stavějí ne proto, že by se změnilly poměry, nýbrž v jistotě, že je přítomen a že za dílem stojí sám Hospodin. Tam, kde toto církev uslyší a pochopí, nemůže zůstat nečinná. Obnovení stavby chrámu je důležitým mezníkem v životě lidu, proto je také přesně datováno, stejně jako prorokova výzva (sr 1,1).

2. ZASLÍBENÍ O SLÁVĚ CHRÁMU

2,1—9 (= 2,2—10 K)

Prorok povzbuzuje budovatele chrámu zaslíbením, že nový chrám bude slavnější než první.

2 ^{1[2]}Dvacátého prvního dne sedmého měsíce se stalo slovo Hospodinovo skrze proroka Agea: ^{2[3]}Řekni ^ajudskému místodržiteli^a Zerubábelovi, synu Šealtielovu, a veleknězi Jóšuovi, synu Jósadakovu, a pozůstalému lidu: ^{3[4]}„Kdo zůstal mezi vámi z těch, kteří viděli tento dům v jeho prvotní slávě? A jaký jej vidíte nyní? Není ve vašich očích jen pouhé nic? ^{4[5]}Avšak vzchop

se, Zerubábeli — je výrok Hospodinův. Vzchop se, veleknězi Jóšuo, synu Jósadakův, vzchop se, všechen lide země — je výrok Hospodinův. Dejte se do díla, neboť jsem s vámi — je výrok Hospodina zástupů, ^{5[6]b}podle slova, kterým jsem se vám zavázal, když jste vycházeli z Egypta^b. Můj duch stojí uprostřed vás. Nebojte se!“

^{6[7]}Takto praví Hospodin zástupů: „Ještě jednou — ^cbude to brzy^c — zatřesu nebem a zemí, mořem i souší. ^{7[8]}Zatřesu všemi národy, a ^dpřijdou s tím nejvzácnějším, co mají^d; a slávu naplním tento dům, praví Hospodin zástupů. ^{8[9]}Mé je stříbro, mé je zlato — je výrok Hospodina zástupů. ^{9[10]}Větší bude sláva tohoto nového domu nežli prvního, praví Hospodin zástupů. A na tomto místě budu udílet pokoj.“ To je výrok Hospodina zástupů^e.

^{a-a}z pokolení Judova, O'. — ^{b-b}x O'. — ^{c-c}x O'. — ^{d-d}a přijde toužebně očekávaný všemi národy, V ~ K. — ^{e+}a pokoj duše k zachránění každému, kdo se přičiní, aby vystavěl tento chrám, O'.

(1) :Lv 23,39-43 (6) Iz 13,13 L 21,11 >Žd 12,26 (7) Iz 2,2 Mí 4,1 Zj 15,4 (8) Iz 60,6 (9) Nu 6,26 J 14,27 Fp 4,7

¹Rovněž toto kázání Ageovo bylo pravděpodobně předneseno při bohoslužebném shromáždění, a to v poslední den slavnosti stánků (sr Lv 23,39—43). V této slavnosti se spojovalo několik motivů: oslava nového roku a nastolení Hospodina jako krále, vzpomínka na přebývání ve stanech po vyvedení z Egypta a slavnost vinobraní (sr Bič, Palestina II., 160—164). Právě při této slavnosti se konalo vysvěcení Šalomounova chrámu, tedy zde zmíněného *'prvního'* domu. To vše se vybavovalo v myslí lidu, když se prorok znovu ujímá slova.

^{2a}Proti předexilnímu chrámu byl ovšem *nově budovaný chrám* velmi skrovný a prostý. Zvláště pro dosud žijící pamětníky *'domu v prvotní slávě'* bylo srovnání obou jistě velmi skličující. Také svátky, které se právě slavily, byly asi proti dřívějším velmi chudé. Vždyť místo velikých zástupů, množství obětí a četného chrámového personálu tu byl jen *'pozůstalý lid'*. Jeruzalém byl poloprázdný. Všecko to nebylo nijak povzbuzující, vedlo k malomyslnosti a pochybnostem o smyslu dalšího budování chrámu.

^{4a}Tu přichází prorok s výzvou: „*Vzchop se!*“ Jak místodržitel a velekněz, tak lid musí vytrvat při díle, při němž stojí sám Bůh, který je zde označován příznačně jako Hospodin *'zástupů'*, třebaže tu jsou jen hloučky jeho lidu. Věrností Hospodinovou, ne lidskou silou, stojí započaté dílo. Bůh je přítomen svému lidu nyní stejně mocně a jistě,

jako když vyváděl Izraele z Egypta. V dobách krize, nouze a neúspěchů, kdy se zdá, že nechal své věrné na holičkách a že vnější okolnosti zcela triumfují nad jeho kralováním v tomto světě, je Boží lid vyzván k pevnosti, statečnosti a ke krajnímu odhodlání: stát při Bohu a jeho pravdě i pod křížem.

Slova, jimiž se zaslubuje přítomnost ducha Hospodinova při stavitelích chrámu, „stojí uprostřed vás“ (stojí = H. *'ómēdēt*), mají zřejmě připomenout 'sloup oblakový a ohnivý' (sloup = H. *'ammūd*, od téhož slovního kořene), jenž stál před Izraelem na cestě z Egypta jako znamení Božího vedení. Stavba chrámu je obdobou cesty z egyptského otroctví do země zaslíbené.

⁶⁻⁹ Cílem stavby je podle Božího zaslíbení *příchod Hospodinovy slávy* a jeho království. V prorokových výrocích se ozývají motivy známé z ostatních proroků, ožívající pak ve slovech Ježíšových a apoštolských. Výhled proctví sahá tedy až k posledním dnům, k vyvrcholení Božího milosrdenství. To potvrzuje i zaslíbení o pokoji. Zjednat pokoj bylo úkolem královým. Bude-li Hospodin dávat pokoj v chrámě, znamená to, že se ujme svého království. Judští mají stavět s tímto eschatologickým očekáváním. I když je to výhled na věci konečné a poslední, mají konat vše s vědomím, že kralování Boží je blízko (sr Zj 22,20). Lid, který na konci svátečních dnů stojí před všední každodenní prací, před neslavnou skutečností své existence a před neokázalým úkolem dobudovat Boží dům, smí a má vědět, že se poslušným konáním Božího díla přibližuje slavnému příchodu Božího království.

3. VÝZVA K ZAMYŠLENÍ 2,10—19 (= 2,11—20 K)

Prorok volá lid k svatosti života a ohlašuje mu Boží požehnání.

¹⁰ [11] **Dvacátého čtvrtého dne devátého měsíce druhého roku Dareiova se stalo slovo Hospodinovo k proroku Ageovi.** ¹¹ [12] **Takto praví Hospodin zástupů:** „Požádej kněze o poučení. ¹² [13] **Kdyby někdo nesl svaté maso v cípu svého šatu a dotkl by se tím cípem chleba, kaše, vína, oleje nebo jakéhokoli jídla, bude to tím posvěceno?“** Kněží odpověděli: „Nikolí!“ ¹³ [14] **I řekl Ageus:** „Kdyby se někdo znečištěný mrtvolou dotkl něčeho z těchto věcí, stane se to tím nečisté?“ Kněží odpověděli: „Stane se to nečisté!“ ¹⁴ [15] **Nato pokračoval Ageus:** „Tak tomu je s tímto

lidem a s tímto pronárodem přede mnou — je výrok Hospodinův, i se vším dílem jejich rukou: cokoli sem přinášíš, je nečisté^a. ¹⁵ [16] **Zamyslete se^b vážně nad tím, ° co se dálo až dodnes^c!** **Dříve než byl kladen kámen ke kameni v chrámě Hospodinově,** ¹⁶ [17] **co se dálo? Když někdo přišel k hromadě obilí pro dvacet měr, bylo na ní jen deset. Když někdo přišel k lisu, aby nabral padesát měr z kádě, bylo v ní jen dvacet.** ¹⁷ [18] **Bil jsem rzi^d, sněti^e a krupobitím vás i všechno dílo vašich rukou, a přece se mezi vámi nenašel nikdo, kdo by se ke mně obrátil. To je výrok Hospodinův.** ¹⁸ [19] **Zamyslete se^b vážně nad tím, co se dálo až dodnes, dvacátého čtvrtého dne devátého měsíce, ode dne, kdy byl založen chrám Hospodinův! Zamyslete se^b!** ¹⁹ [20] **Ačkoli ještě není zrno na sýpce, ani vinná réva, fíkovník, marhaník a oliva nepřinesly ovoce — od tohoto dne požehnám.“**

^a+ pro jejich kořistění při ranní oběti; trápit se budou svou bídou. Ne-náviděli jste v branách soudícího, O'. — ^bsr 1,5.7. — ^c°jini: ...bude dít ode dneška dál. — ^dneúrodou, O'. — ^ezhoubnou vichřicí, O'.

(12) Lv 6,20 (= 27 K) (13) Lv 22,4-7 (14) Nu 19,22 (16) 1,6
(17) 1,11

¹⁰⁻¹⁴ Nové prorocké slovo je datováno právě tři měsíce po znovuzahájení prací na dokončení chrámu (sr 1,15). Lid Boží se dal sice do práce, ale není vše v pořádku. Prorok jej vyučuje názorným příkladem. Odkazuje na *rozhodnutí kněží* v otázce čistého a nečistého. V poexilní době, kdy byl celý život sevřen přesnými ustanoveními, měli kněží zvlášť výsadní postavení jako jediní a jedineční tlumočníci a vykladači Boží vůle a práva. Jejich výroky, často velmi stručné, se hebrejsky nazývaly *'tórá'*, tj. *poučení*. Později se slovo *'tórá'* stalo označením celé sbírky ustanovení, příkazů a příkladů, v nichž je zvěstována Boží vůle (= pět knih Zákona, tj. Mojžíšových).

Rozlišení mezi kulticky čistým a kulticky nečistým mělo pro Izraele důležitý význam. *Čisté* činilo člověka Bohu příjemným, *nečisté* zbavovalo Boží přízně a milosti. Hranice mezi čistým a nečistým nebyla ve všech případech pevná. Rozhodovaly různé okolnosti. Člověk se nemohl vždycky uvarovat znečištění, když se dotkl nečistého. Bylo pak nutné se očistit. Poradci a rozhodčími byli právě kněží.

Příklad, který volá Ageus, je z běžné praxe. 'Svaté maso', tj. *maso z oběti*, které připadlo knězi nebo obětujícímu, posvěcovalo to, čeho se dotklo (Lv 6,20 [= 27 K]). Proto posvěcovalo i cíp roucha, v němž se odnášelo. Avšak posvěcený cíp podle kněžské výpovědi není schopen dále posvěcovat. Proti tomu připomíná prorok, že podle rituálních před-

pisů vše, co bylo znečištěno dotykem mrtvého těla, znečišťuje dál všechno. Zřejmě volí tento předpis záměrně. Je totiž z oblasti, která byla a je velmi otevřená falešným pohanským představám a pověřeným praktikám. Člověk se vždycky snažil proniknout tajemství smrti, zmocnit se ho, navázat styk se zemřelými, zajistit si magickými úkony nesmrtnost. Izraelský lid měl být přísnými kultickými předpisy chráněn před zavlečením pohanské pověry. A právě tento příklad má být judskému lidu varováním. Moc hříchu a zlého je taková, že se člověk musí mít stále na pozoru, aby jí nebyl zachvácen. Je třeba, aby celý život byl pod Boží kázní a podroben Božímu slovu. Nestačí jen stavba chrámu, řádné bohoslužby, oběti a obřady. Lid Boží se musí varovat všeho, co v jeho životě odporuje Božím přikázáním, co zavání pohanstvím a modlářstvím. Snad je za těmi slovy skryto varování před spolkem se zpohanštělymi obyvateli Samaří, ale jistě i výzva k poslušnému zachování Božího zákona v celé oblasti života judské náboženské spopolitosti. Neposlušnost a nevěra činí z lidu Božího pronárod odporný Bohu.

¹⁵⁻¹⁹ Prorok volá lid k vážnému *zamyšlení nad uplynulým životem*, aby mohli pochopit velikost toho, co je čeká v příštích dnech. Mají dobře rozvážit všechno, co prožili a co je stihlo, pochopit potíže jako Boží soud a vzít si z toho poučení. Nezdár v práci a neúroda, kterými je Hospodin stíhal v předcházejících letech pro neochotu budovat chrám, byly důsledkem jejich zpohanštělého života. Ačkoli nyní ještě není zřejmý obrat k lepšímu, přece již mizejí překážky a Hospodin zaslíbje skrze proroka požeňání. „*Od tohoto dne*,“ kdy se Boží lid přimkl celým srdcem ke svému Bohu, změní se všechno. Očista církve v duchovních věcech přináší obrat a zlepšení do všech záležitostí a poměrů.

4. ZASLÍBENÍ ZERUBÁBELOVI

2,20—23 (= 21—24 K)

Hospodin zničí pohanské mocnosti a zpečetí v potomku Davidově příchodu svého království.

²⁰[²¹] **Ještě jednou se Hospodinovo slovo stalo k Ageovi^a dvacátého čtvrtého dne toho měsíce:** ²¹[²²] **Řekni judskému místo-**
držiteli^b Zerubábelovi^c: „**Zatřesu nebem a zemí^d.** ²²[²³] **Pod-**
vrátím trůny všech království a zlomím moc království proná-

rodů, převrátím vůz i s těmi, kteří na něm jezdí, klesnou koně i s jezdci, padne každý mečem svého bratra. ²³[²⁴] **V onen den — je výrok Hospodina zástupů — vezmu tebe, Zerubábeli, synu Šealtielův, svého služebníka — je výrok Hospodinův, a položím tě jako pečet, neboť jsem tě vyvolil. To je výrok Hospodina zástupů.“**

^a+ proroku, O'. — ^bz pokolení Judova, O'. — ^c+ synu Šealtielovu, O'. — ^d+ mořem i souší, O'.

²⁰⁻²³ Téhož dne, kdy prorok napomenul lid, aby se zbavil zlořádů, obrací se na Boží rozkaz k Zerubábelovi. Je to potomek Davidův, vnuk předposledního davidovského krále Jójakína, zavrženého 'pečetního prstenu Hospodinova' (Jr 22,24). Slova o konci všech království a říší (sr Iz 60,12 Da 2,44 Zj 11,15.17), slova o zničení koní, jezdců a vozů (sr Ex 14 a 15 Ž 46,10 76,7), jakož i výrok „zatřesu nebem a zemí“ ukazují ke konečnému a svrchovanému Božímu kralování. Tyto *eschatologické události* jsou spojeny s postavou Davidovce. Nezáleží na tom, co Ageus očekával, jaké naděje právě v Zerubábelu skládal. Domníval se snad, že on obnoví judskou říši, osvobodí Jeruzalém a okolí z perského poddanství a ujme se království? Nic z toho se nesplnilo — a kupodivu postava Zerubábelova se neobjevuje v dalších příbězích judského lidu. A přece tu zaslíbení je. Určené ovšem nikoli osobě Zerubábelově, ale tomu synu Davidovu, pro něhož Hospodin vyvolil Davida a celý jeho rod. Zerubábel je jako pečet viditelným závdavkem vrcholného zaslíbení, které se naplní v plnosti času (sr 2K 1,20).